

Презентація

на тему:

“Робочий час”

Виконала:

Студентка групи МО-21

Матійчук Діана

План

- 1.Поняття робочого часу та робочий день за трудовим правом.
- 2.Право на скорочений робочий час.
- 3.Режим роботи і облік при неповному робочому часі.

1. Поняття робочого часу та робочий день за трудовим правом.

Робочий час - це встановлений законодавством відрізок календарного часу, протягом якого працівник відповідно до правил внутрішнього трудового розпорядку, графіка роботи та умов трудового договору повинен виконувати свої трудові обов'язки.

За законодавством України існує розмежування робочого часу на види:

Нормальний

Скорочений

Неповний

Норма робочого часу - це встановлена законом, колективним або трудовим договором для даного працівника тривалість його робочого часу за певний календарний період - день, тиждень, місяць.

Робочий день - це тривалість робочого часу в годинах і хвиликах протягом доби.

Робочий тиждень - це тривалість робочого часу протягом календарного тижня. Звичайно застосовуються два види робочого тижня: 5-денний з двома вихідними днями і 6-денний з одним вихідним днем.

Рішення про введення 5- або 6-денного робочого тижня приймається власником спільно з профспілковим органом з урахуванням специфіки роботи, думки трудового колективу і за узгодженням з місцевою радою. 40-годинна гранична норма робочого часу повинна дотримуватися при 5 і 6-денному робочому тижні.

При 6-денному робочому тижні тривалість робочого дня напередодні вихідного дня не може перевищувати 5 годин (ст. 53 КЗпП), а напередодні святкових і неробочих днів - скорочується на одну годину.

2. Право на скорочений робочий час

Скорочений робочий час - встановлена законом зменшена норма робочого часу без зменшення заробітної плати з метою охорони праці окремих категорій працівників.

Скорочена тривалість робочого часу встановлюється тільки для певних категорій працівників

- 1 Для працівників віком від 16 до 18 років – 36 годин на тиждень.
- 2 Для осіб віком від 15 до 16 років (учнів – віком від 14 до 15 років, які працюють під час канікул) – 24 години на тиждень. Тривалість робочого часу учнів, які працюють протягом навчального року у вільний від навчання час, не може перевищувати половини максимальної тривалості робочого часу, передбаченої для осіб відповідного віку.
- 3 Для працівників, зайнятих на роботах із шкідливими умовами праці, – не більше 36 годин на тиждень. Перелік виробництв, цехів, професій та посад зі шкідливими умовами праці, робота в яких дає право на скорочену тривалість робочого тижня, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2001 “ 163.
- 4 Для окремих категорій працівників. Зокрема, до них належать працівники освіти, працівники охорони здоров'я, інваліди I та II груп.

Скорочується тривалість робочого часу напередодні святкових днів на 1 годину як при 6-денному, так і при 5-денно-му робочому тижні (ст. 53 КЗпП). Це положення не поширюється на працівників, яким встановлений скорочений робочий час на інших підставах (ст. 51 КЗпП).

Ст. 54 КЗпП передбачає скорочення робочого часу на 1 годину при роботі в нічний час. Нічним вважається час з 10 години вечора до 6 години ранку. Не допускається залучення до роботи в нічний час працівників у віці до 18 років, вагітних жінок, жінок, що мають дітей у віці до 3 років. Залучати до роботи в нічний час інвалідів можливо тільки з їх згоди і при умові, що така робота не суперечить медичним показанням (ст. 55 КЗпП).

Встановлення скороченого робочого часу не впливає на розмір заробітної плати. Робота, яка виконується в нічний час, оплачується в підвищеному розмірі, який встановлюється генеральною, галузевою, регіональною угодами і колективним договором, але не повинен бути менше за 20% тарифної ставки (окладу) за кожну годину роботи в нічний час (ст. 108 КЗпП).

3. Режим роботи і облік при неповному робочому часі

Неповний робочий час - відповідно до ст. 56 КЗпП встановлюється угодою сторін як при вступі на роботу, так і в період роботи.

Неповний робочий час може бути у вигляді:

- 1** **Неповного робочого дня (тобто зменшення тривалості щоденної роботи на зумовлену кількість годин).**
- 2** **Неповного робочого тижня (при якому зберігається нормальна тривалість робочого дня, але зменшується кількість робочих днів у тиждень).**
- 3** **Поєднання неповного робочого дня і неповного робочого тижня (наприклад, тривалість робочого дня 5 годин при 4 робочих днях на тиждень).**

Роботодавець зобов'язаний установити неповний робочий час на прохання таких категорій працівників

1	Вагітної жінки.
2	Жінки, яка має дитину віком до 14 років або виховує дитину-інваліда, у тому числі такого, який перебуває під її опікою.
3	Жінки, яка здійснює догляд за хворим членом сім'ї відповідно до медичного висновку.
4	Інвалідів.

Неповний робочий час може бути встановлений за угодою сторін як без обмеження строком, так і на будь-який строк: до досягнення дитиною певного віку, на період навчального року тощо. Режимми праці та відпочинку жінок, які мають дітей та працюють неповний робочий час, встановлюються власником за погодженням з профспілковим органом та з урахуванням побажань жінки.

Режими праці, що встановлюються при неповному робочому часі, можуть передбачати:

- 1** **Скорочення тривалості щоденної роботи (зміни) на певну кількість робочих годин в усі дні робочого тижня.**
- 2** **Скорочення кількості робочих днів на тиждень при зберіганні нормальної тривалості щоденної роботи (зміни).**
- 3** **Скорочення тривалості щоденної роботи (зміни) на певну кількість робочих годин при одночасному скороченні робочих днів на тиждень.**

При встановленні режимів праці з неповним робочим часом тривалість робочого дня (зміни), як правило, не повинна бути менше 4 годин і робочого тижня - менше 20-24 годин відповідно при 5- та 6-денному тижні . Як правило, на умовах неповного робочого часу працюють сумісники, тобто особи, що уклали два або більше трудових договорів (з двома або декількома роботодавцями). Сумісництво можливе і на одному підприємстві при виконанні різних робіт поза основним робочим часом.

Слід звернути увагу, що для працівників, зайнятих на роботі з неповним робочим днем, ненормований робочий день не застосовується. Лише для працівників, які працюють на умовах неповного робочого тижня, може застосовуватися ненормований робочий день з наданням за це щорічної додаткової відпустки згідно з законодавством.

Ненормований робочий день застосовується для керівників, спеціалістів і робітників, а саме:

- 1 Осіб, праця яких не піддається обліку в часі.**
- 2 Осіб, робочий час яких за характером роботи поділяється на частини невизначеної тривалості (сільське господарство).**
- 3 Осіб, які розподіляють робочий час на свій розсуд.**

У сучасних умовах, коли погіршилося фінансове становище підприємств, має місце спад виробництва, встановлення неповного робочого часу можливе не тільки з ініціативи працівника, а й з ініціативи власника підприємства, установи, організації. Але в такій ситуації перехід на неповний робочий час може здійснюватися роботодавцем при дотриманні правил ст. 32 КЗпП. Встановлення неповного робочого часу в цьому випадку є для працівників зміною істотних умов праці, оскільки, як правило, знижується розмір оплати праці. Тому про встановлення неповного робочого часу роботодавець повинен попередити працівників не пізніше ніж за 2 місяці. Протягом цих 2 місяців зберігаються попередні умови праці. Якщо працівник не згодний працювати в режимі неповного робочого часу, трудовий договір з ним припиняється за п. 6 ст. 36 КЗпП.

Відмінності між скороченим та неповним робочим часом

Скорочений робочий час		Неповний робочий час	
1	Скорочена тривалість робочого часу оплачується в розмірі повної тарифної ставки.	1	Неповний робочий час оплачується пропорційно відпрацьованому часу або відповідно до виробітку.
2	Скорочений робочий час встановлюється лише для окремих категорій працівників.	2	Неповний робочий час встановлюється за домовленістю сторін трудового договору.
3	Скорочена тривалість робочого часу встановлюється на постійній основі.	3	Неповний робочий час може обмежуватися строками.

Список використаних джерел

1. Кодекс законів про працю від 10 грудня 1971 року зі змінами та доповненнями від 16.04.2009
2. Конституція України: Офіц. текст: Коментар законодавства України про права та свободи людини і громадянина: навч. посіб./ Авт.-уклад. Хавронюк М.І. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Видавництво А.С.К., 2005.—384 с.
- 3.Опришко В.Ф.Правознавство: підручник / Опришко В.Ф., Шульженко Ф.П., Шимон С.І. – К.: КНЕУ, 2003. – 767 с.
4. Прокопенко В.І. Трудове право України: підручник. 2-ге вид./ Прокопенко В.І. – Х.: Консум, 2000. – 480 с.
5. <http://zakon.rada.gov.ua>